

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2026-40-71-80>

УДК 373.5.016:796

Домбровський Андрій Едуардович,

аспірант кафедри теорії і методики фізичного виховання,

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка,

Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-9466-3475>

sofkdf23.dombrovskiy@kpnu.edu.ua

АНАЛІЗ ФІЗИЧНОЇ МОТИВАЦІЇ ТА СФОРМОВАНОСТІ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗНАТЬ УЧНІВ (НА ПРИКЛАДІ 9 КЛАСУ)

Анотація. У статті обґрунтовано значення міжпредметної інтеграції як важливого чинника підвищення ефективності освітнього процесу на уроках фізичної культури. Показано, що поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю створює умови для глибшого розуміння учнями фізіологічних та механічних процесів, які супроводжують виконання фізичних вправ, що забезпечує інтеграцію змісту фізичної культури з біологією та фізикою. Такий підхід сприяє формуванню усвідомленого ставлення до власного здоров'я, розвитку пізнавального інтересу та підвищенню внутрішньої мотивації до занять. Розкрито діяльнісний, предметно-ціннісний та результативний аспекти формування ціннісного ставлення до фізичної культури, а також роль компетентнісного підходу, який забезпечує розвиток надпредметних умінь, здатність переносити набуті знання у нові навчальні ситуації та формує цілісне бачення взаємозв'язків між різними галузями знань. Розкрито роль компетентнісного підходу, який сприяє формуванню надпредметних умінь, здатності переносити знання у нові навчальні ситуації та забезпечує цілісне бачення взаємозв'язків між різними галузями знань. Для глибшого аналізу мотиваційної сфери учнів визначено структуру мотивації та домінуючі мотиви участі школярів у фізкультурно-спортивній діяльності, зокрема оздоровчі, естетичні, соціальні, змагальні, пізнавальні, емоційні та утилітарні. Представлено результати констатувального етапу педагогічного експерименту, проведеного серед учнів 9 класів, спрямованого на визначення рівня мотивації до занять фізичною культурою та сформованості міжпредметних знань. Встановлено, що у більшості школярів переважає середній рівень мотивації та недостатній рівень інтегрованих знань, що свідчить про потребу у педагогічному впливі, спрямованому на активізацію навчальної діяльності та розширення уявлень про міжпредметні зв'язки. Отримані результати підтверджують доцільність упровадження спеціально розробленої методики навчання на основі міжпредметної інтеграції та обґрунтовують необхідність подальшої реалізації формувального етапу експерименту, спрямованого на підвищення якості уроків фізичної культури, розвиток ключових компетентностей і формування стійкої мотивації учнів до здорового способу життя.

Ключові слова: фізична мотивація; міжпредметні знання; учні; міжпредметна інтеграція; фізична культура.

1. ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку освіти характеризується орієнтацією на формування цілісної, компетентної особистості, здатної застосовувати знання у практичній діяльності. У цьому контексті особливої актуальності набуває міжпредметна інтеграція як один із ефективних засобів удосконалення освітнього процесу. Її сутність полягає в об'єднанні знань з різних навчальних дисциплін з метою формування в учнів цілісного уявлення про навколишній світ [1].

Ідеї інтегрованого навчання мають глибоке наукове підґрунтя. Зокрема, Дж. Деві (J. Dewey) [2] обґрунтовував необхідність навчання через діяльність та досвід, підкреслюючи, що знання набувають цінності лише тоді, коли вони пов'язані з практикою. Дж. Піаджет (J. Piaget) [3] доводив, що розвиток мислення відбувається через активну взаємодію з навколишнім середовищем, що також підтверджує доцільність інтеграції знань. У вітчизняній педагогіці значний внесок у розвиток ідей цілісності навчання зробив В. Сухомлинський [4], який наголошував на необхідності гармонійного розвитку особистості дитини.

Упровадження міжпредметної інтеграції відповідає основним положенням Нової української школи (НУШ), яка передбачає реалізацію компетентнісного підходу, згідно з яким освітній процес має бути спрямований не лише на засвоєння знань, а й на формування вмінь застосовувати їх у реальних життєвих ситуаціях [5]. Важливу роль у цьому відіграє інтеграція змісту навчання, яка сприяє розвитку ключових компетентностей учнів [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових праць показує, що проблематика фізичного виховання, мотивації до рухової активності та формування компетентностей учнів посідає вагомe місце у сучасній педагогічній науці. Б. Шиян [7] розкриває особливості методики фізичного виховання школярів, підкреслюючи значення вікових особливостей, поступового ускладнення рухових завдань та виховання стійкої потреби у фізичній активності, що безпосередньо корелює з проблемою формування мотивації до занять.

Окремий напрям досліджень пов'язаний із розвитком фізкультурної освіти та її інноваційним потенціалом. О. Мозолєв [8] аналізує сучасні тенденції розвитку фізкультурної освіти у закладах вищої освіти, наголошуючи на необхідності оновлення змісту, впровадження інноваційних технологій та посилення компетентнісної складової підготовки майбутніх фахівців, що опосередковано впливає і на якість фізичного виховання в школі. Дослідження В. Бондаренка [9], присвячене формуванню інноваційної компетентності здобувачів базової середньої освіти у процесі навчання фізики, демонструє значний потенціал предмета для розвитку ключових і предметних компетентностей, зокрема через проблемне навчання, дослідницьку діяльність та міжпредметні зв'язки. Це важливо для нашого дослідження, оскільки фізика є однією з

базових дисциплін, інтеграція якої з фізичною культурою дозволяє поглибити розуміння учнями механічних і енергетичних аспектів рухової діяльності.

Психолого-педагогічний вимір проблеми мотивації та виховання особистості ґрунтовно представлено у працях І. Беха [10], який розглядає виховання як цілісний процес формування ціннісних орієнтацій, внутрішньої мотивації та відповідального ставлення до власного розвитку. Це дає змогу інтерпретувати мотивацію до занять фізичною культурою не лише як ситуативний інтерес, а як компонент цілісної життєвої позиції. А. Шаболтас [11] аналізує мотиви занять спортом, виокремлюючи спектр внутрішніх і зовнішніх спонукань, що впливають на участь у фізкультурно-спортивній діяльності, що дозволяє глибше зрозуміти структуру мотиваційної сфери учнів та чинники, які можуть її посилювати або, навпаки, послаблювати.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета дослідження – визначити особливості фізичної мотивації та рівень сформованості міжпредметних знань учнів у процесі фізичного виховання на основі міжпредметної інтеграції.

Згідно зазначеної мети визначаємо такі **завдання**:

- 1) проаналізувати психолого-педагогічні, науково-методичні та нормативні джерела з проблеми мотивації учнів і міжпредметної інтеграції у фізичному вихованні;
- 2) визначити вихідний рівень фізичної мотивації та сформованості міжпредметних знань учнів 9 класу за допомогою анкетування та кількісно-якісного аналізу результатів;
- 3) узагальнити результати констатувального етапу дослідження фізичної мотивації та міжпредметних знань учнів;
- 4) підготувати основу для формувального етапу експерименту, спрямованого на перевірку результативності розробленої методики.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH FINDINGS

Особливого значення міжпредметна інтеграція набуває у процесі фізичної культури. Метою інтегрованих уроків фізкультури є оптимізація процесу навчання шляхом поєднання фізичного виховання з іншими навчальними дисциплінами за допомогою активної пізнавальної та творчої діяльності, коли школярі проявлять себе як активні учасники освітнього процесу, навчаються творчо застосовувати отримані знання та втілювати їх в образи. Результатом стає підвищення інтересу учнів до шкільних предметів [12, с. 47].

Уроки фізичної культури мають значний потенціал для поєднання теоретичних знань із практичною діяльністю. Зокрема, виконання фізичних вправ може супроводжуватися поясненням фізіологічних процесів (робота серцево-судинної та дихальної систем), що пов'язує фізичну культуру з біологією, а також розглядом механічних характеристик руху (швидкість, сила, траєкторія), що інтегрує її з фізикою [7].

Такий підхід сприяє більш глибокому розумінню учнями сутності фізичних вправ і підвищує їхню зацікавленість у навчанні.

Формування знань учнів закладів загальної середньої освіти про потребу здорового способу життя – одне із завдань фізичного виховання. Фізична культура формує в учнів уміння організовувати власну рухову активність, раціонально планувати режим дня та харчування, а також сприяє вихованню позитивного ставлення до себе та оточення. У сучасних наукових дослідженнях виокремлюють кілька ключових аспектів, що впливають на становлення свідомого ставлення до фізичної культури:

– діяльнісний аспект підкреслює значення рухової активності як основи розвитку життєво важливих функціональних можливостей організму, фізичних здібностей та оптимізації стану здоров'я;

– предметно-ціннісний аспект зосереджується на формуванні матеріальних і духовних цінностей, необхідних для усвідомлення ролі фізичної культури в житті людини та розуміння її ефективності;

– результативний аспект характеризує сукупність позитивних наслідків систематичного використання засобів фізичної культури, що проявляються у засвоєнні її цінностей, підвищенні рівня фізичної дієздатності та здатності застосовувати набуті знання й уміння у повсякденній діяльності [8, с. 3-4].

Важливим підґрунтям для формування свідомого ставлення учнів до фізичної культури є розвиток ключових компетентностей, які за своїм характером та сферою застосування мають універсальний, надпредметний характер. Вони формуються у межах кожного навчального предмета, проте їх становлення забезпечується як предметними, так і міжпредметними засобами. Кожна освітня галузь робить свій внесок у розвиток окремих складових ключових компетентностей, реалізуючи ті елементи змісту, для яких має відповідні педагогічні умови. Компетентності як результат навчання вирізняються практичною спрямованістю, ціннісною орієнтацією та наявністю досвіду діяльності. Ключові компетентності пов'язані з різними видами активності учнів і здатні переноситися з одного виду діяльності на інший, забезпечуючи успішність у нових навчальних ситуаціях. Незалежно від типу, їх структура охоплює когнітивний, діяльнісний та особистісний компоненти. Формування ключових компетентностей неможливе без урахування їх взаємозв'язку з предметними та міжпредметними компетентностями, а також без створення умов для набуття учнями реального досвіду діяльності. Це передбачає посилення ролі самостійної роботи, використання групових форм навчання, залучення школярів до самоосвітньої та дослідницької діяльності, а також дотримання принципів компетентнісного підходу. Саме у цьому контексті міжпредметна інтеграція на уроках фізичної культури набуває особливої значущості, оскільки забезпечує не лише засвоєння навчального матеріалу, а й розвиток ключових компетентностей, необхідних для усвідомленого ставлення до фізичної активності та здорового способу життя [9, с. 50].

Необхідним аспектом ефективності освітнього процесу є формування мотивації школярів до навчальної діяльності. Одним із способів вирішення цього завдання є отримання та засвоєння учнями нових навичок та необхідної інформації, завдяки чому вони здобувають певні знання про фізичну культуру та рухову активність загалом, що, в свою чергу, може сприяти зміні чи трансформації їх позитивного ставлення до фізичного виховання [13, с. 203]. У психолого-педагогічній літературі розрізняють внутрішню та зовнішню мотивацію. Внутрішня мотивація пов'язана із інтересом до діяльності та задоволенням від її виконання, тоді як зовнішня – із впливом зовнішніх чинників, таких як оцінки або вимоги вчителя. Як зазначає І. Бех, саме внутрішня мотивація є більш стійкою та сприяє активному залученню учнів до навчального процесу [10].

Застосування міжпредметної інтеграції на уроках фізичної культури створює сприятливі умови для формування внутрішньої мотивації, оскільки навчання стає більш змістовним, різноманітним і практично орієнтованим. Учні не лише виконують фізичні вправи, а й розуміють їх значення для організму, що сприяє усвідомленому ставленню до власного здоров'я. Крім того, інтегроване навчання відповідає сучасним тенденціям розвитку освіти.

Міжпредметна інтеграція є ефективним засобом підвищення якості освітнього процесу на уроках фізичної культури. Вона сприяє формуванню цілісного світогляду учнів, розвитку їхніх пізнавальних інтересів та підвищенню рівня мотивації до занять фізичною культурою. Це обґрунтовує доцільність її впровадження у практику закладів загальної середньої освіти, що й спонукало до проведення експерименту.

Поняття «фізична культура» поєднується із поняттям «спорт», що дало можливість розширити діапазон використання методик для необхідного аналізу. Для більш глибокого вивчення мотиваційної сфери учнів у процесі констатувального етапу експериментального дослідження було використано методику «Мотиви занять спортом», розроблену А. Шаболтас [11]. Вона дозволяє визначити структуру мотивації до занять фізичною культурою та спортом і виявити домінуючі мотиви діяльності учнів.

Методика передбачає анкетування, що містить перелік можливих мотивів занять фізичною культурою. Учні пропонуються оцінити значущість кожного мотиву або обрати найбільш характерні для себе варіанти. Отримані результати дають змогу визначити, які саме чинники спонукають учнів до фізичної активності.

Відповідно до методики, виділяють такі основні групи мотивів:

- оздоровчі мотиви (прагнення зміцнити здоров'я, покращити фізичний стан);
- естетичні мотиви (бажання мати гарну фігуру, привабливий зовнішній вигляд);
- соціальні мотиви (спілкування з однолітками, командна діяльність);
- змагальні мотиви (прагнення до перемоги, досягнення високих результатів);
- пізнавальні мотиви (інтерес до нових знань і вмінь);
- емоційні мотиви (отримання задоволення від рухової активності);
- утилітарні мотиви (отримання оцінок, виконання вимог учителя).

Констатувальний етап експериментального дослідження було проведено із метою визначення вихідного рівня мотивації учнів до занять фізичною культурою та рівня сформованості міжпредметних знань. Даний етап дозволив отримати об'єктивні дані щодо досліджуваних показників та забезпечив основу для подальшого впровадження формульованого експерименту.

У дослідженні взяли участь 60 учнів 9 класу закладу загальної середньої освіти, які були поділені на контрольну (КГ) та експериментальну групу (ЕГ) по 30 осіб у кожній. Розподіл учнів здійснювався з урахуванням приблизно однакового рівня навчальних досягнень та фізичної підготовленості.

Для збору емпіричних даних було використано метод анкетування. Розроблена анкета складалася із двох блоків: перший був спрямований на визначення рівня мотивації до занять фізичною культурою, другий – на виявлення рівня міжпредметних знань учнів (зокрема знань з біології, фізики тощо, котрі пояснюють процеси під час фізичного навантаження).

Анкетування проводилося у навчальний час у звичних для учнів умовах. Перед початком дослідження учням було надано інструкцію щодо заповнення анкети та наголошено на важливості щирих відповідей. Кожне запитання передбачало три варіанти відповіді, що відповідали різним рівням сформованості досліджуваних показників.

Оцінювання результатів анкетування здійснювалося за трьохбальною шкалою: варіант відповіді «а» оцінювався у 3 бали, «б» – у 2 бали, «в» – у 1 бал. Максимальна кількість балів за кожен блок становила 18 балів. Для більшої об'єктивності результати було переведено у відсоткові значення за формулою: відношення набраної кількості балів до максимально можливої, помножене на 100 %.

На основі отриманих результатів було визначено три рівні сформованості показників: високий (83–100 %), середній (56–82 %) та низький (33–55 %). Після обробки результатів дані було узагальнено у відповідних таблицях (табл. 1, табл. 2), що дало змогу визначити кількісний та відсотковий розподіл учнів за рівнями як у контрольній (КГ), так і в експериментальній (ЕГ) групах.

Таблиця 1

Рівень мотивації учнів до занять фізичною культурою

Рівень	КГ (к-сть)	КГ (%)	ЕГ (к-сть)	ЕГ (%)
Високий	6	20.0	4	13.33
Середній	16	53.33	18	60.0
Низький	8	26.67	8	26.67

Таблиця 2

Рівень міжпредметних знань учнів

Рівень	КГ (к-сть)	КГ (%)	ЕГ (к-сть)	ЕГ (%)
Високий	4	13.33	2	6.67
Середній	14	46.67	16	53.33
Низький	12	40.0	12	40.0

Аналіз отриманих даних свідчить про те, що на початковому етапі дослідження як у КГ, так і в ЕГ переважає середній рівень мотивації до занять фізичною культурою. Зокрема, у контрольній групі він становить 53 %, а в експериментальній – 60 %. Це вказує на наявність певного інтересу учнів до занять, однак цей інтерес не є стійким і потребує педагогічного стимулювання.

Низький рівень мотивації зафіксовано у 27 % учнів обох груп, що свідчить про наявність частини школярів, які не виявляють зацікавленості у заняттях фізичною культурою. Високий рівень мотивації спостерігається лише у незначній кількості учнів (20 % у КГ та 13 % у ЕГ), що підтверджує актуальність проблеми підвищення мотивації.

Щодо рівня міжпредметних знань, результати виявилися дещо нижчими. У контрольній групі лише 13 % учнів мають високий рівень, тоді як у експериментальній – 7 %. Переважна більшість учнів продемонструвала середній (47 % у КГ та 53 % у ЕГ) або низький рівень знань (по 40 % у кожній групі). Це свідчить про недостатнє розуміння учнями взаємозв'язку фізичної культури з іншими навчальними предметами.

Важливо зазначити, що показники контрольної та експериментальної груп є приблизно однаковими, що підтверджує їхню однорідність та забезпечує коректність подальшого педагогічного експерименту.

Таким чином, результати констатувального етапу свідчать про недостатній рівень сформованості мотивації та міжпредметних знань учнів, що обґрунтовує необхідність впровадження спеціально організованої методики навчання, заснованої на міжпредметній інтеграції, у процесі фізичного виховання.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Аналіз результатів констатувального етапу показав, що у більшості учнів спостерігається середній рівень мотивації до занять фізичною культурою, що свідчить про недостатній інтерес до навчальної діяльності даного спрямування. Водночас рівень міжпредметних знань також виявився переважно середнім або низьким, що підтверджує недостатню сформованість уявлень учнів про взаємозв'язок фізичної культури з іншими навчальними дисциплінами.

Отримані результати засвідчили необхідність цілеспрямованого педагогічного впливу, спрямованого на підвищення мотивації учнів та розвиток їхніх міжпредметних знань, що й зумовлює проведення наступного етапу експериментального дослідження, основою якого стане реалізація міжпредметної інтеграції на уроках фізичної культури.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні та експериментальній перевірці методики міжпредметної інтеграції на уроках фізичної культури, спрямованої на підвищення рівня фізичної мотивації учнів, розвиток ключових компетентностей і формування стійкого інтересу до здорового способу життя. Перспективним є також вивчення впливу інтегрованого навчання на пізнавальну активність, навчальні досягнення та фізичну підготовленість школярів різних вікових груп.

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Савченко, О.Я., 2012. *Дидактика початкової освіти*: підручник. Київ: Грамота, 504.
2. Dewey, J., 1938. *Experience and Education*. New York: Macmillan, 96.
3. Piaget, J., 1950. *The Psychology of Intelligence*. London: Routledge, 216.
4. Сухомлинський, В.О., 1977. *Серце віддаю дітям*. Вибрані твори: в 5 т. Т. 3. Київ: Радянська школа, 5-279.
5. *Концепція Нової української школи*, 2016. Київ: Міністерство освіти і науки України, 40.
6. *Державний стандарт базової середньої освіти*, 2020. Доступно: <<https://surl.li/qubhmb>>.
7. Шиян, Б.М., 2001. *Теорія і методика фізичного виховання школярів*, ч. 1. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 272.
8. Мозолев, О.М., 2023. Сучасні тенденції розвитку фізкультурної освіти у закладах вищої освіти, *Фізична культура і спорт, актуальні питання*: зб. тез доп. III регіон. наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої 55-річчю кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, 20 жовт. 2023 р.), Хмельницький: ХНУ, 3-5.
9. Бондаренко, В.В., 2025. Формування інноваційної компетентності здобувачів базової загальної середньої освіти у процесі навчання фізики: *дис... д-ра філософ.: 01 Освіта/Педагогіка за спец. 014 Середня освіта (Фізика)*. Запоріжжя, 240.
10. Бех, І.Д., 2008. *Виховання особистості*: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Либідь, 848.
11. Шаболтас, А.У., 2004. *Мотиви занять спортом*. Київ: Олімпійська література, 189.
12. Кривуца, І., Несен, О., 2022. Інтегровані уроки фізичної культури у закладах середньої освіти під час дистанційної форми навчання. *Фізична культура і спорт. Виклики сучасності*: зб. статей за результат. II наук.-практ. конф. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 45-54. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7249092>
13. Романенко, С.С., Бандура, В.А., 2023. Позитивна мотивація до занять як вагомий чинник успішності школярів на уроках фізичної культури. *Інноваційна педагогіка*, 57(2), 201-203. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.2.40>.

ANALYSIS OF PUPILS' PHYSICAL MOTIVATION AND THE FORMATION OF INTERDISCIPLINARY KNOWLEDGE (BASED ON 9th GRADE PUPILS)

Andrii Dombrovskyi,

Postgraduate Student,

Department of Theory and Methods Physical Education,

Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University,

Kamianets-Podilskyi, Ukraine

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-9466-3475>

sofkdf23.dombrovskyi@kpnpu.edu.ua

Abstract. The article substantiates the importance of interdisciplinary integration as a significant factor in enhancing the effectiveness of the educational process in

physical education lessons. It is demonstrated that combining theoretical knowledge with practical activity creates conditions for a deeper understanding of the physiological and mechanical processes accompanying physical exercises, thus ensuring the integration of physical education content with biology and physics. This approach contributes to the development of pupils' conscious attitudes toward their own health, stimulates cognitive interest, and increases intrinsic motivation for physical activity. The activity-based, value-oriented, and result-oriented aspects of forming pupils' value attitudes toward physical culture are revealed, as well as the role of the competence-based approach, which promotes the development of cross-disciplinary skills, the ability to transfer acquired knowledge to new learning situations, and the formation of a holistic understanding of the interconnections between different fields of knowledge. To deepen the analysis of pupils' motivational sphere, the structure of motivation and the dominant motives for participation in physical and sports activities were identified, including health-related, aesthetic, social, competitive, cognitive, emotional, and utilitarian motives. The article presents the results of the ascertaining stage of a pedagogical experiment conducted among 9th-grade pupils, aimed at determining their level of motivation for physical education and the formation of interdisciplinary knowledge. The findings show that most pupils demonstrate an average level of motivation and an insufficient level of integrated knowledge, indicating the need for pedagogical interventions aimed at activating learning activities and expanding pupils' understanding of interdisciplinary connections. The obtained results confirm the relevance of implementing a specially designed methodology based on interdisciplinary integration and justify the necessity of conducting the formative stage of the experiment, aimed at improving the quality of physical education lessons, developing key competencies, and fostering sustainable motivation for a healthy lifestyle.

Keywords: physical motivation; interdisciplinary knowledge; pupils; interdisciplinary integration; physical education.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Savchenko, O. Ya., 2012. *Dydaktyka pochatkovoї osvity* [Didactics of Primary Education]. Kyiv: Hramota, 504.
2. Dewey, J., 1938. *Experience and Education*. New York: Macmillan, 96.
3. Piaget, J., 1950. *The Psychology of Intelligence*. London: Routledge, 216.
4. Sukhomlynskyi, V.O., 1977. *Sertse viddaiu ditiam* [I Give My Heart to Children]. Selected Works in 5 vols., 3. Kyiv: Radianska Shkola, 5-279.
5. *Kontseptsiiia Novoi ukrainskoi shkoly* [Concept of the New Ukrainian School], 2016. Kyiv: Ministry of Education and Science of Ukraine, 40.
6. Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity [State Standard of Basic Secondary Education]. Dostupno: <<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavnyi-standart-bazovoi-serednoi-osviti>>.

7. Shyian, B.M., 2001. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia shkoliariv* [Theory and Methods of Physical Education of Schoolchildren], Part 1. Ternopil: Navchalna Knyha – Bohdan, 272.
8. Mozolev, O.M., 2023. Suchasni tendentsii rozvytku fizkulturnoi osvity u zakladakh vyshchoi osvity [Modern Trends in the Development of Physical Education in Higher Education Institutions]. *Fizychna kultura i sport, aktualni pytannia*: Proc. III Regional Sci.-Pract. Internet Conf. Khmelnytskyi: Khmelnytskyi National University, 3-5.
9. Bondarenko, V.V., 2025. Formuvannia innovatsiinoi kompetentnosti здобувачів базової загальної середньої освіти у процесі навчання фізики [Formation of Innovative Competence of Basic Secondary Education Students in Physics Learning]: *Ph.D. dissertation, Specialty 014 Secondary Education (Physics)*. Zaporizhzhia, 240.
10. Bekh, I.D., 2008. *Vykhovannia osobystosti* [Personality Education]. Kyiv: Lybid, 848.
11. Shaboltas, A.U., 2004. *Motyvy zaniat sportom* [Motives for Sports Participation]. Kyiv: Olimpiiska Literatura, 189.
12. Kryvutsa, I., & Nesen, O., 2022. Intehrovani uroky fizychnoi kultury u zakladakh serednoi osvity pid chas dystantsiinoi formy navchannia [Integrated Lessons in Physical Training at Schools During the Distance Learning]. *Physical Culture and Sports. Challenges of Modernity*: Collect. of Articles Based on the Res. of the 2nd Sci. and Prac. Conf. Kharkiv: H.S. Skovoroda KhNPU, 45-54. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7249092>.
13. Romanenko, S.S., & Bandura, B.A., 2023.pozytyvna motyvatsiia do zaniat yak vahomyi chynnyk uspishnosti shkoliariv na urokakh fizychnoi kultury [Positive Motivation for Physical Activity as a Significant Factor in Students' Success in Physical Education Lessons] *Innovative Pedagogy*, 57(2), 201-203. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.2.40>

Дата першого подання статті до публікації: 02.02.2026

Дата прийняття статті до публікації після рецензування: 31.03.2026

Дата публікації: 29.05.2026

DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2026-40-80-88>

УДК 37.016:796

Натолочений Микола Віталійович,

аспірант кафедри теорії і методики фізичного виховання,

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка,

Кам'янець-Подільський, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-9318-6747>

sofkdf23.natolochenyi@kpmu.edu.ua

ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ДИДАКТИЧНИХ УМОВ ІННОВАТИЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Анотація. У статті представлено результати експериментально-дослідної роботи, спрямованої на вивчення та перевірку організаційно-дидактичних умов інноватизації освітнього середовища на уроках фізичної культури в закладах загальної середньої освіти. У роботі обґрунтовано необхідність створення таких